

גיליון מס' 2

שנה 84

כ"ח בתשרי תשפ"א

16.10.2020

אמיר גלבע

*

וּכְאֲשֶׁר יִגְדְּתִי עֲמוּק בְּלִבִּי תִפְּלֶה
שְׁלֵא יָבּוּא שְׁלֵא יָבּוּא כָּל זֶה וְהַשְׁאָר
כָּבֵד יְדוּעַ מֵרֵאשׁ וּמֵאִים עַל רֵאשׁ
כָּל שְׁלֵא יָבּוּא שְׁלֵא יָבּוּא כְּדֵי
שְׁשַׁעַה זֹל לֹא תִהְיֶה אֲחֵרוֹנָה
לְתִפְּלֶה בֵּין קִירוֹת הַבַּיִת
בְּשִׁדָּה הַפְּתוּחַ בְּשִׁינֵת הַמַּיִם
הַזּוֹרְמִים הַזּוֹרְמִים הַלּוֹאִי
שְׁתַּזְרוֹם הַתִּפְּלֶה לְעוֹלָמִים וַיְהִי
הַלִּילוֹת לִילוֹת וְהַיָּמִים יָמִים
וּבַיָּמִים הַבָּאִים נִתֵּן יְהִי
לְאִמֵר בְּשִׁכְבְּרֵי הַיָּמִים

- עלון פנימי -

עריכה, הקלדה ועיטור: כרמלה

עיצוב: Egg Design

alonimshaarhagolan@gmail.com

בטי ספרונצ'יק ז"ל

י"ג בתשרי תרצ"ב 23.09.1931

ט"ו בתשרי תשפ"א 3.10.2020

בטי ספרונצ'יק ז"ל

בטי שלנו, שלא הכרתם

בטי, אחות יקרה ואהובה!

אחותי הגדולה, הבכורה. לספר עלייך זה אינו פשוט בחיידך היו פרקים לאין ספור. הסקרנות וההתעניינות בנעשה בעולם היו מעל הרגיל.

בהיותך תלמידה בבית הספר היסודי, היית קפדנית מאוד והמחברות שלך היו תמיד נקיות ומסודרות. תלמידה מצטיינת.

כשבגרת מעט, קיבלת שיעורי פסנתר. ואבא דאג לקנות פסנתר איכותי, "שטיינברג סון", אשר גם כיום הוא בעל שם דבר בעולם המוסיקה.

נכנסת לבית ספר לבלט (אך הלימודים נקטעו עם עלייתנו ארצה) ולמדת בו מספר שנים. חשוב לציין, שבבית בבואנוס איירס חונכנו להאזין למוסיקה קלאסית ואופרות, בלט, ספרות איכותית, במקביל לחינוך לערכים ונימוסים, ואת קלטת את הכול בכבוד ראש.

ההפלה באוניה לישראל היתה חוויה מדהימה, הרגשת נהדר, ויחד איתי בעת הסערות בים האטלנטי היינו הסועדים היחידים באולם האוכל והמלצרים פינקו אותנו בכל טוב. ואת נהנית אלף! כשחצינו את קו המשווה, נערכה מסיבה גדולה, כמסורת הנהוגה בעולם הספנות. את ודינה הוכתרתן כנסיכות האוניה ובנות הים של נפטון, אל הים.

ידעת לחגוג ולהינות. היתה בך גם שובבות לא קטנה, ואהבת לעשות מעשי קונדס.

לקיבוץ הגענו ישירות מהנמל.

הקליטה לא היתה קלה, הכל היה שונה ממה שהורגלת, בסך הכול היית נערה בתחילת חייה עם כל הקשיים של הגיל. חוסר ידיעת השפה הקשתה מאוד, אלה היו הניצנים הראשונים להסתגרותך בתוך עצמך.

כחצי שנה לאחר ההגעה לקיבוץ גייסו אותך לצבא. כאן שוב חוסר השפה היה לרועץ. הפרידו בינך לבין הבנות שהתגייסו איתך, ביניהן זיוה דרור, עדנה רינג, ואם איני טועה גם אבישי כהן. שלחו אותך לנח"ל. הטירונות היתה קשה מאד, כולל אש חיה, אך באומץ רב הצלחת לעבור מכשול זה בחיים. במסגרת הצבאית למדת עברית בבית ספר "מרכוס" בחיפה, והעבירו אותך לחיל האויר, שם מאוד אהבו אותך וקיבלת ציונים על היותך חיילת למופת. היית מאד גאה בכך!

בסיום הצבא חזרת לקיבוץ, ויחד עם בני גילך התקבלת לחברות בקיבוץ.

עבדת בגן הירק, בכרם, במטבח ומילאת את חובותייך על הצד הטוב ביותר. נהנית לעבוד עם ילדים, ועבדת מעט בבית הילדים. גם שמירות הלילה היו בשבילך. צורת ההתקשרות לעולם החינוך, ובהסתר שובבי היית מביאה לילדים ממתקים, אשר גרמו להם לאהוב אותך, ועדיין ישנם ילדים, שבינתיים התבגרו, שזוכרים פרק זה של חיידך, בטי.

המוסיקה וכל הקשור לאמנות המשיכו להיות החברים הטובים ביותר.

עברו שנים, ואנחנו יצאנו לקרוזים מדהימים, אשר בהם נפתח עבורך עולם שלם, ובעיקר נהנית לפגוש נוסעים, שהיו מלווים אותך בשיחות שונות, שהקיפו עולם של פוליטיקה, תרבות וכו'. גילית יכולת רחבה של ידע. ואנחנו, המשפחה, היינו מאושרים לראותך בכך.

בטי, חיידך האישיים לא היו קלים, ובמיוחד בהסתגרותך, ומעניין שבכל זאת ידעת,

דאגת והיית קשורה לנעשה בבית הקיבוצי.
אנחנו ליווינו אותך, באהבה רבה בניסיונות להוציא אותך מהסתגרותך.
בעקבות נפילתך ושבירת אגן הירך, הוכנסת ל"בית הדר". שוב פרק אשר הקשה עלייך, אך
למזלך היה מי שתיקשר איתך והקל עלייך.
זה המקום לומר תודה. קשה למצוא מילים, להביע את ההערכה והאהבה שלנו לכל מי שעשה
למען בטי. תודתנו על הקשר הלא מובן מאליו לשרה אנטון, על הקשר והעזרה המיוחדת
לבטי! תודה לצוות הנפלא ב"רב חן". אין מילים להודות די.
חשוב לי גם להודות לנעמי, אשתי, חברה לחיי, שטיפלה בבטי ברגישות ואהבה, ולכלל
המשפחה שלנו האוהבת.
בטי, אחות בוגרת שלי. את תמשיכי להיות איתנו בלב ובנשמה. אנחנו אוהבים ונצטרך להתרגל
שאינך איתנו.
נאחל לך דרך צלחה וטובה יותר בעולם שהוא אינו מוכר לנו, ושתמצאי סוף סוף שלוה...
אוהבים ללא גבולות.
מאיתנו האוהבים אותך באהבה ללא סייג,
אחיך הקטן, יהודה.

בטי של אהבה

דודה שלי,

לעולם לא חשבתי שניפרד ככה. לא הספקתי להגיד לך כמה שאני אוהבת אותך.
החיים לא האירו לך פנים ובחרת להסתגר מהעולם.
הרבה אנשים לא יודעים איזה לב ענק היה לך.
זוכרת את השמלה שקנית לי כשהייתי קטנה, אמא שלי תמיד מספרת לי שאת קנית לי אותה.
אהבת כל כך ללכת לבתי קפה, אהבת לשבת, להזמין עוגה, אלו הרגעים שהיית כל כך שמחה.
הצחוק המתגלגל כשהיית מאושרת חרוט לי בזיכרון.
מלאני שריג

בטי שלנו

קשה לחשוב שבטי לא איתנו. כי תמיד היינו בטי, דיאנה ויהודה...
החיים בקיבוץ לא היו טובים לה, אז היא יצאה לחפש בתל אביב, שם היו מלובשים אחרת...
היו בתי קפה, קולנוע, מוסיקה... היא הכי אהבה מוסיקה, קונצרטים.
שתי חתונות, אשר לא הצליחו. אז היא חזרה הביתה למשפחה...
חבל שהיא לא התחברה לחברים, חיה לבד עם עולם של מוסיקה.
היה מאוד חשוב לה מה קורה בארץ.

היא אהבה את כולנו, את עינת, ינאי, יואב ז"ל וגיא.
והנכדים שלי... מי שלום, גון, סאי, אמיר, אבנר.
הילדים של ינאי: נווה, דור, שון, תובל וצליל קורן.
בטי תהיה איתנו תמיד
כשנשמע מוסיקה היא תהייה יחד עם הצלילים המרגשים.
היא כבר חסרה לנו!
אני רוצה להגיד תודה ענקית על הטיפול שקיבלה. תודה לחברים שהיו איתנו.
אוהבת אתכם מאוד מאוד.
שער הגולן, לי הוא הבית, האמיתי! אשר אליו אני עורגת, אוהבת ומתגעגעת.
מאחלת לכולם בריאות ורק טוב.
חברים, אתם יקרים לי מאוד.
בשם המשפחה קורן ולדמן,

דינה פאולינה ספרונצ'יק

בטי שלי, דודה שלי,

מלידתי, מלווה את מסע חיי, חתומה נטועה בתוך תבניות גורלי, בתוך עצמותיי ודמי
בטי של ילדות בחום של עמק הירדן בקיבוץ שער-הגולן, של כינרת כחולה והרים אפורים,
של ינאי ושלי, של המון יחד משפחתיים, של צחוק ומשחקי ילדות שובביים איתנו, של שמחת
נוכחות. עוברים יחד שמחות ומכאובים, שלום ומלחמות.
בטי של נתינה, ספרים חתומים בכוונה ושמחה ומתנות בניירות מרשרשים וסרטים צבעוניים
מקושטים, של ברכות לכל אירוע ואירוע - לא תשכח אף לא אחד - ועליהן כתב ידה המברך
תמיד.

בטי של ספרים, של קלאסיקות, של ערימות תווים ופסנתר, באך ומוצרט ושופן ובטהובן.
ואני, הקטנה, שרוצה כל כך להקשיב לה ומפצירה בה שתניח אצבעותיה על הקלידים ותנגן.
בטי של ספרי בלט עבי כרס ובהם צילומים מרהיבים של טובי הרקדנים בעולם, שבהם הייתי
תמיד שוקעת וטובלת ביופי אלוהי של האומנות הזו.
בטי של חלומות מחיים של פעם.

בטי של שיחות על צדק שיגיע פעם.. אולי... על פוליטיקה, דעתנית, בעניינים.
בטי של משפחה, בטי של סבתא שלי סבתא צילה, של יהודה, של אמא שלי.
בטי של כולנו, בטי של הילדים שלי.

לכל אחד יש את בטי שלו

בטי שהמשיכה תמיד לאהוב אותנו, הילדים של אחותה, גם כשכבר השתנו החיים שלנו..
מקצה לקצה, לגמרי... וכבר לא היינו לידה, וכשנספו לנו אחים אהובים.
בטי שכואבת איתנו אובדנים ושמחה איתנו בחיים.

תודה לך בטי, דודה שלי, שלימדת אותי המון מעצם היותך בחיי על מהי סבלנות,
על מסירות, משפחתיות, על יחס של כבוד לכל אדם באשר הוא נברא, על השונה,

על התגברות, על נתינה וברכה, על כוחה של אהבה.
תודה על שעברנו כברת דרך בחיים אלה.
ודאי עוד נבין יום אחד את המשמעות של המפגש הגורלי הזה בינינו
בלילה התנגן בראשי השיר "גן נעול" של רחל, וארשום כאן את מילותיו.
מי אתה? מדוע יד מושטת / לא פוגשת יד אחות? / ועיניים, אך תמתנה רגע /
והנה שפלו כבר נבוכות.

גן נעול- לא שביל אליו לא דרך, / גן נעול - אדם, / האלך לי? או אכה בסלע /עד זוב דם?
מי יתן ולו יהי ועתה ילווך המלאכים הטובים אל השער וייפתח בפניך שערו של הגן הנעול,
גן שכולו יופי וטוב ושלמות, כי תמצאי מנוחה נכונה .
בלב שלי את תמיד ולנצח.
היי שלום

עינת אמיר
בתה של דינה

דודה בטי,

יש אנשים שהחיים נוגעים בהם בדרך שונה - דודה בטי.
יש אנשים שדיבורם הוא שונה, אחר ויחודי - דודה בטי,
יש אנשים שהחיים כמו בחרו עבורם את הנתיב - דודה בטי.
יש אנשים שהם עולם ומלואו, וידם ונפשם וכל מהותם עיטור של פשטות קיומית - דודה בטי.
דודה בטי שלי היא מהות הטוב הפשוט, שזכיתי בו מאז.. מאז ולעולם היא קרן אור כה שונה
וחמה לי - דודה בטי שלי.
כי עבורי היא דודה בטי,
והיא שלי...

ינאי קורן
בנה של דינה

בטי, בטי, בטי, דודה מצחיקה שלי,

אזכור ממך בעיקר את החיוכים האין סופיים שלך, את המתנות העטופות נייר מיוחד כזה,
את השוקולדים העטופים... לרוב שוקולדים שפג תוקפם, אבל מה זה משנה? העיקר הכוונה
שלך שתמיד טובה...

אני זוכר שכל חג, שכל יום הולדת שלי, שלנו האחיינים האהובים עליך, כבר משעות הבוקר
אני יושב ומאזין לרדיו, "קול המוסיקה" כמובן, מחכה לברכה ולהקדשה ממך ולקונצרטו
טוב של המלחינים האהובים עליך דביוסי, שופן, שומאן, בטהובן, מוצרט והחברים הנפלאים
שלהם - כולם בפסנתר האהוב עליך ביותר.

תמיד תמיד את המשובח ביותר. הבחירות שלך תמיד היו מצויינות.
אני, אישית, לא אהבתי בצעירותי את הקלסיקות האלו, אבל העיקר לשמוע את שמי ואת

הברכה מדודה בטי משער-הגולן.
מבחינתי, המוזיקה תמיד יודעת לבטא, לומר ולרגש יותר ממילים.
כזו את הייט, מבחינתי, בחייך, רגישה, צנועה, מיוחדת.
כך אזכור אותך, דודה יקרה שלי.
זהו. הגעת לסוף הדרך שלך, כבר עייפה, כמעט מבקשת להשתחרר מהחיים האלו, חיים
מלאים כמעט 90 שנה.
חיים שלמים, סיפור מיוחד של משפחה, של אישה מיוחדת.
תנוחי לך בשקט היכן שאת.
אנחנו כבר מתגעגעים אלייך.
אוהב,
גיא האחיין שלך

גיא ולדמן
בנה של דינה

בטי ספרונצ'יק - תולדות חייה

בטי נולדה ב-23.9.1931, בת בכורה להוריה צילה ויוסף, בעיר בואנוס איירס בארגנטינה. שם גם נולדו אחיה דינה ויהודה. שלושת האחים היו קשורים מאוד ומאוחדים ביניהם.
לבטי היתה ילדות עשירה. אמא שלה, צילה, קראה לה סיפורים שתרגמה לספרדית משפות אחרות. בבית שמעו הרבה מוסיקה קלסית ואופרות. בטי למדה ריקוד בלט ונגינה בפסנתר. את בית הספר היסודי סיימה בהצטיינות. תיכון לא סיימה בגין עלייתה לישראל.
בעיר הולדתה הייתה חניכה בקן "השומר הצעיר". בטי חוותה עם משפחתה את נחיתת הצוללות הגרמניות, שהביאו לארגנטינה קצינים נאצים שברחו מגרמניה עם משפחותיהם. הם התיישבו ב"ריו דה לפלטה" בשכנות לבית המשפחה. בטי קיבלה קשה את כתובות הנאצה נגד היהודים, שנכתבו על קירות מפעל הבירה שהיה לא רחוק מביתם. המשפחה עלתה לישראל בשנת 1950, הישר לשער הגולן. לאחר חצי שנה התגייסה בטי לצה"ל ב-1951. במסגרת הצהלית למדה עברית בבית ספר לעולים בחיפה. השתחררה ב-1953.
עם חזרתה לקיבוץ, התקבלה בטי לחברות יחד עם בני גילה. היא עבדה במטבח, בגן ירק, בכרם, והיתה מטפלת בבית ילדים, וכן הקפידה למלא את חובותיה בגיוסים שהיו נהוגים באותה תקופה.
ב-1970 נישאה לאשכול כרמי ועברה לקיבוץ ניר אליהו, בו שהתה כ-5 שנים. לאחר גירושיה חזרה לשער הגולן בשנת 1975 ועבדה במחסן הבגדים ובמוזיאון. תחביביה היו: קריאה, האזנה למוסיקה קלאסית ונגינה על פסנתר. היא התעניינה מאוד בנעשה בקיבוץ ובארץ. בעקבות נפילה ושבירת מפרק הירך עברה ל"בית הדר" בשנת 2018 ושם נפטרה.
יהודה ונעמי טיפלו בבטי במסירות בכל אורך חייה.
תנחומינו ליהודה ודינה ובני ביתם.
יהי זכרה ברוך.

ארכיון שער-הגולן

סגר חגי תשרי ומה הלאה

הקורונה: "איפה שאפשר - נקל את הסגר, שמירה על בריאות החברים - לפני הכול",
השפעה כלכלית: "מורגשת, נאמנים למדיניות של הימנעות מפגיעה בתקציבי החברים",
השיזורי: "שינוי אורחות החיים ישאיר את שער הגולן קיבוץ מרכזי בעמק".

ראיון עם רמי יעקב מזכיר הקיבוץ - אביב לשם

- אתה מכיר את הביקורת שנשמעת לאחרונה, בעיקר מצדן של משפחות צעירות, על המשך סגירת הגנים והחינוך הבלתי פורמלי. מה אתה משיב לביקורת?

- אני מכיר את הביקורת, וזה נכון שהשבועות האחרונים מאתגרים מאוד את כל הציבור. אני כמזכיר וחבריי בצוות צחי"י מנהלים את העניינים בהתאם להנחיות המגיעות מהמדינה, וגוזרים מהן את המשמעות על אורח החיים שלנו. איפה שאפשר להקל - אנחנו מאפשרים. אבל צריך לזכור שמטרת ההנחיות הללו היא שמירה על הבריאות, וזה לפני הכול. התוקף המשפטי שלהן חד-משמעי כחוק מדינה. היכולת שלנו לעגל פינות היא מוגבלת עד לא קיימת. אני מכיר מקרוב את תחושת הדחק, שחווים הורים רבים שילדיהם לא נמצאים במסגרות החינוך כבר שבועות. אנחנו בוחנים את האפשרויות, בודקים את ההיתכנות בשער הגולן, ולכן איפשרנו את ההתארגנות הפרטנית שלנו, פרויקט "יחד", בסיוע של רכזת החינוך החברתי ובהתנדבות של עשרות הורים, שנרתמו להפיק ולארח חוגים ופעילויות בכפוף להנחיות המחמירות ומיעוט משתתפים. זו יוזמה יפה וחשובה. אני מאוד מקווה שנוכל לאפשר הקלות נוספות.

- השפעות המשבר המתמשך על צעירים ומבוגרים הן לא רק תחלואה בקורונה.

- אני מכיר, רואה וער להשפעות, גם כאן בשער הגולן, ביישובים אחרים וממה שאני רואה בתקשורת. שלא יהיה ספק, הרצון שלנו לפתוח מחדש את הגנים הוא גדול, ובמינהלת החינוך שלנו בוחנים ומתייעצים עם קולגות בקיבוצים אחרים, עם המועצה האזורית, עם אנשי מקצוע, הכול במטרה לבדוק איפה אפשר להקל על ההורים אחרי שבועות ארוכים של סגר. מהצד השני אני גם יכול להבין את מקבלי ההחלטות, שהן דרקוניות בחלקן, הנוקטים בצעדים מרחיקי הלכת במטרה להפחית דרמטית את מדדי התחלואה ולא לחזור על טעויות שנעשו אחרי הסגר הראשון. אני מאוד מקווה שהמספרים המעידים על ירידה בכמות הנדבקים יימשכו והמשק יפתח בהדרגה והמערכת שלנו בתוכו.

- ברשויות המקומיות עולה הקריאה לתת להן את המושכות, לנהל את המשבר ולהחליט

ביישובים שבתחומן היכן אפשר להקל והיכן להחמיר. מה עמדתך בנושא זה?

- גם אני חושב שהמועצה האזורית צריכה להיות הסוברנית להחליט. היא יודעת מה קורה בכל יישוב, מכירה את ממלאי התפקידים, יודעת איפה אפשר לאפשר ואיפה צריך לנקוט אכיפה נוקשה. המודל הישראלי הוא ריכוזי, לא מבוזר, עם שליטה חזקה של הממשלה. אני תומך במתן הסמכות לרשות המקומית להחליט שיש יישובים שיכולים לפתוח מחדש אספקת שירותים ומערכת חינוך, למשל, כמובן תוך שמירת מרחק ועטיית מסכות, וזאת מהסיבה שהרשות מכירה מספיק טוב את היישוב היחיד, את אופיו, את ממלאי התפקידים והיכולת לנהל ולשלוט על התנהלות אחראית. אם המדיניות הזו תתקבל זה יהיה מבורך.

- בחזרה לשער הגולן. החברים ירגישו את המחיר הכלכלי שגובה מאיתנו בקורונה?

- שנת 2020 תסתיים עם הפסד הכנסות של כ-3.5 מיליון ₪ לעומת התכנון המקורי בתקציב המשק. הפסד ההכנסות הגדול נובע בעיקר מסגירת התיירות, וההשפעה של זה על הכנסות חדר האוכל והמכבסה. אני מעריך שבשנת התקציב הבאה תהיה פגיעה ביכולת שלנו להשקיע בקהילה. אני לא יודע אם תהיה לכך השפעה ישירה על החברים, אך גם קיטון בהשקעות, בהקצאות תקציבים לשיפוץ ואחזקה, רווחה ופעילויות בקהילה הן השפעה, עקיפה אמנם, על החברים ורווחתם כמו גם על רמת החיים. חשוב להדגיש כי אנחנו נאמנים למדיניות של הימנעות מפגיעה בתקציבי החברים. זה הדבר האחרון שנעשה, אבל השלכות המצב על כל המשק מורגשות גם אצלנו וחשוב להיות מודעים לכך ולהיערך בהתאם.

- בד בבד עם עיסוק באירוע הגדול של הקורונה נמשך קידום מודל אורח החיים השיזורי. שמעתי מספר חברים הסבורים שעקב הבלגן הגדול ואי הוודאות בחוץ, יש מקום להשהות את התהליך "עד יעבור זעם".

- לא שמעתי את האמירות האלה, אבל התשובה שלי היא שאנחנו מנהלים את התהליך וממשיכים בו מתוך הלגיטימציה הרחבה שהתהליך ועוגניו קיבלו בקלפי. אני חש מחויבות להמשיך ולקדמו, באחריות. אדרבא, אני חושב שלא נכון לעצור כי, לצערי, הקורונה תהיה איתנו כנראה עוד זמן ארוך, ברמות עצימות משתנה. זה לא נכון להפסיק טיפול בנושאים האסטרטגיים, שיש בהם חשיבות להווה ולעתיד של הקיבוץ, ביניהם צמיחה דמוגרפית, קליטה, קידום בנייה ועוד. ולכן אני חושב שחשוב להמשיך, ולעשות זאת באחריות, בשיתוף ציבור, בהקשבה.

- מה הלוי'ז' להמשך?

- אנחנו עובדים בימים אלה בשלושה מישורי פעילות עליהם התחייבנו: הראשון הם עקרונות הסדרי המעבר משיתופי למתחדש, בעזרת צוות השינוי. הרצון שלי הוא עד סוף השנה להביא את קובץ הסדרי המעבר להכרעה, בתוכו גם אפשרות כי "חבר ותיק" – לא משנה גילו, אלא שהיה חבר שער הגולן עוד לפני החלטת הקיבוץ על "היום הקובע" בקלפי בחודש אוגוסט – יוכל לעבור להתנהל בשיטה החדשה של קיבוץ מתחדש. מישור שני הוא טיפול ברשימת נקלטים המעוניינים להיקלט בשער הגולן במודל השיזורי. מישור הפעילות השלישי הוא הקמה צוות בהנהגת המזכירות, שיעבוד על עיגון זכויות החבר בביתו. בשבועות הקרובים נקיים עוד שניים-שלושה מפגשי "שולחן עגול" להסברה של כל הפרטים, כל המסלולים, כל האפשרויות, ונקדם את היעד של הבאת מעבר הקיבוץ להתנהל בהתאם למודל השיזורי עד סוף שנת 2020.

- יש כבר עוגנים לתוכנית העבודה 2021?

- בגדול, ובכפוף לשינויים שעתידיים להתרחש עקב הימשכות משבר הקורונה והשפעותיו - אנחנו מדברים על תחילת הבנייה של יחידות הדיור בשכונת הירדן, המשך שיפור הדיור בשכונה הצפונית, שיווק הצמיחה הדמוגרפית לבני קיבוץ ומתעניינים, והמשך עיסוק בכל מסלולי המודל השיזורי עליו הצביע הקיבוץ ברוב גדול. מעבר לכך, כמובן המשך עבודת הענפים היצרניים, ענפי השירותים, מערכת החינוך, וכל היש הגדול שהקהילה מקיימת ויוצרת לאורך השנה.

- ברשותך, נניח לרגע מהנושאים הכבדים. אתה איתנו כבר הרבה זמן. אתה מכיר הרבה קיבוצים אחרים. מה מיוחד בשער הגולן לעומת קיבוצים אחרים?

- נכון, אני פה כבר כמה סבבים. שער הגולן הוא כבר חצי בית בשבילי. אני אוהב ומוקיר הרבה חברים. תראה, אני מאמין ברעיון הקיבוצי השיתופי של פעם, אבל עם הסתייגות שגורסת "תן לי לבחור עם מי אני חי ומי הם שותפיי". הרעיון הקיבוצי מצריך אמונה ברעיון ואמון בשותפים. כשהאמונה והאמון מתרופפים צריך לבצע את ההתאמות הנדרשות ולהסדיר את יחסי הגומלין בין החבר לקיבוץ, כדי שהמערכת המיטיבה הזו תוכל להמשיך להתקיים.

שער הגולן הוא קיבוץ מיוחד, יפה, עם הווי מיוחד ומורשת תרבותית וחברתית יוצאת דופן. חשוב לי שהקיבוץ ימשיך להיות קיבוץ טוב. בכל תפקיד יש את הדברים הטובים יותר ויש גם את הפחות נעימים. יש את השגרה, את השוטף, ויש פרויקטים גדולים. למשל, החלטת הקיבוץ על קבלת המודל השיזורי והתאמת המודל לשער הגולן יצרו אצלי מוטיבציה נוספת, כי אני מאמין ששינוי אורחות החיים ישאיר את שער הגולן כקיבוץ מרכזי בעמק, קיבוץ טוב לחבריו, עם מנגנוני שירותי רווחה וחינוך, ועתיד טוב ובטוח. כמובן שחלק מהעיסוק שלי הוא גם בצדדים פחות יפים של הקיבוץ או של חברים, אבל זה חלק מהתפקיד ואני עושה את זה באותה המחויבות והרצינות. אני מחויב לכל פניה שמוצגת בפניי בכל נושא הגישה שלי אומרת "טוב לחברים - טוב ל...". אני כאן כדי לעשות טוב ואם אפשר טוב מאד.

נר זכרון

1.10.1952	י"ב בתשרי תשי"ג
5.10.1997	ד' בתשרי תשנ"ח
6.10.2001	כ' בתשרי תשס"ב
8.10.1974	כ"ב בתשרי תשל"ה
11.10.2018	כ"ח בתשרי תשמ"ט
9.10.1988	ב' בחשון תשע"ט
12.10.2001	כ"ח בתשרי תשס"ב
13.10.1995	י"ז בתשרי תשנ"ו
14.10.1968	כ"ב בתשרי תשכ"ט
14.10.1979	כ"ג בתשרי תש"ם
16.10.2008	י"ז בתשרי תשס"ט
18.10.2018	ח' בחשון תשי"ד
17.10.1953	ט' בחשון תשע"ט
22.10.1994	י"ח בחשון תשנ"ה
24.10.2013	כ' בחשון תשע"ד
25.10.2017	ה' בחשון תשע"ח
26.10.1993	י"א בחשון תשנ"ד
26.10.2017	ו' בחשון תשע"ח
29.10.1978	כ"ח בתשרי תשל"ט
31.10.2017	י"ב בחשון תשע"ח

גרסטנר זאב
 בן דוד שיטה
 עברי איתן
 חורפי שלמה
 עברי אסתי
 מינץ נתקה
 ברקני חיים (הניק)
 לוי אהרון
 היימן יוסי
 שילה דוד
 שנק שולה
 ברוך אריה
 כהן רבקה
 רימר יוסף
 ריטרמן גרשון
 הלמר-נחשון שפרה
 הלוי דובי
 לוריא ריט
 זוהר אריה
 סלע עוזי

קטעים מהמטעים

בן רימר

יש בחקלאות הרבה יופי, שאם לא עוצרים רגע לנשום אותו, מפספסים אותו. ואם מפספסים אותו, אז מאבדים חלק מאוד חשוב בלהיות חקלאי. זה לא משנה אם אתה חקלאי במושב או בקיבוץ, בצפון או בדרום - כולנו קמים בבוקר לחקלאות מתוך איזושהי שריטה שהיא יותר עמוקה מאשר רק להשיג את שורת הרווח בסוף השנה. קצת כמו לטפס על הר רק כדי להגיע לפסגה ולהישאר שם דקות בודדות בלבד כי צריך לרדת בחזרה - כך חקלאים: עובדים קשה עונה שלמה כדי להגיע לקטיף - ואז קוטפים, קוטפים, קוטפים... ואז הקטיף נגמר, ושוב מתחילים הכול מההתחלה. רגעי השיא בשנה חקלאית הם קצרצרים וחולפים, ואז תופסים את הראש ולא מבינים איך עוד שנה חלפה עברה לה כל כך מהר... נכון בחקלאות, נכון בחיים.

בתמרים

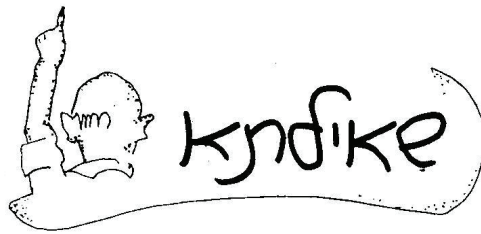
סיימנו את גדיד המגיהול עם יבול של כ-110 טון, באיכות גבוהה מאוד. חלק מהפרי כבר מויץ והתוצאות בינתיים טובות מאוד. גדיד 2020 היה האחרון של שטח המגיהול הבוגר שלנו במובלעת, ובקיץ תימשך עקירת התמרים בשטח זה. לאחר עקירתו נישאר עם מטע הבריה ושטח המגיהול (שותפות תל קציר) - כ-100 דונם תמרים בסך הכול. לאחר עקירת המגיהול הבוגר יעבור שטח המובלעת הכולל לגידולי שדה ולאחר מכן לגידול מטע.

באבוקדו

עוד לא הספקנו ליהנות מסיום הגדיד וכבר התחלנו בקטיף זן האטינגר באבוקדו, בחלקות הצעירות יותר, ומתקדמים לשאר החלקות, כשלאחריו ימשיך הקטיף אל תוך החורף עם הפינקרטון ושאר הזנים - ארד, ג'ם והאס לביא. במקביל לכל השמחה הזו, נשלים בשבועיים הקרובים את נטיעות 2020 עם נטיעה של כ-50 דונם זנים "שחורים", ובכך נשלים נטיעת סך כולל של 110 דונם בשנת 2020. בסוף קיץ 2021 ניטע כ-50 דונמים נוספים ולאחר מכן ניכנס ל"תרדמת" נטיעות בשנת השמיטה, ונישא עיניים קדימה לסתיו 2022 ולתכנון הנטיעות שלאחר שנת השמיטה, לניצול מיטבי של הקרקע העומדת לרשותנו מבחינת גידולים, זנים ושטחי נטיעה.

**בברכת חורף בוא כבר,
בריאות ושגרה לכולנו!**

הגיעו אלי תלונות קשות.

מסתבר שללא הודעה מוקדמת הגיע חשמלאי (לא מהחשמליה שלנו) לקדוח בבית כדי להכין ניתוק של דוד החשמל מהרשת הכללית. לקראת קידוח צריך להכין את הבית, לכסות רהיטים, אולי גם להתפנות במקרה של רגישות נשימתית! במקרה שני אכן הודיעו מראש שיגיע. אבל יש שאלות קשות יותר: ייתכן מאוד שהחלטה להעביר את האחריות וההוצאה של דודי החשמל לחברים נכונה. אבל - ואבל גדול - מי החליט על כך? מתי? באיזו מסגרת? למה לא פורסמה הודעה ברורה לחברים? האם כולם יקבלו הודעה ברורה מראש על יום ושעה? ועוד שאלה שנגזרת מכך: מה זה אומר לגבי מחיר החשמל? האם נשלם לפי תעריף של תעו"ז? מה המחירים עכשיו לפי תעריף זה? ואם לא - מה מחיר קוטי"ש לחבר? האם יגדילו את תקציב החשמל לחברים עקבות החלטה זו? גם בימי קורונה חייבים ארגון ומינהל תקינים במיוחד בקיבוץ שהוא עדיין שיתופי. מחכה לתשובה בהקדם. תודה!

כרמלה

כרמלה שלום,

אנסה להשיב על השאלות הרבות שעלו:

1. החשמלאי שהגיע לבצע את העבודה הוא קבלן שעובד קבוע בשער הגולן והעבודה בוצעה בהנחיה ובתאום מלא עם עוזי. התאום מול הדיירים אכן היה לקוי, מדובר בתקלה ואני יכול רק להתנצל על המקרה.
2. נושא חיוב עבור דודי החשמל עלה לפני מס' חודשים. בהחלטה זו ישנם שני מרכיבים:
  - א. הצד הטכני של חיבור הדוד לשעון הדירתי ויכולת שליטה של החבר בשעות החימום;
  - ב. חיוב/ זיכוי החבר או הפרטה של חימום המים בבתיים; בשלב זה אנו בודקים את הצד הטכני של המהלך ואת העלות לכל דוד מים. נושאים שכרגע אין לנו תשובות אליהם.
3. בשכונת החרמון (צפונית) ניצלנו את פירוק הגג כדי להעביר חוטי חשמל מתחת ללוחות החדשים היכן שצריך, בשלב זה החוטים כלל אינם מחוברים ולכן כמובן שאין כל שינוי בחיובי החשמל של החברים!
4. בשלב הבא לאחר שנפתור את הצד הטכני נדון בכמה וכיצד להפריט, בברכה,

אילן אופיר

ביחד יותר נעים

אביב לשם

הסגר ובתוכו השבתת מערכות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי הולידו מיזם קהילתי "יחד" בחינוך החברתי שלנו, שפעל בשבועיים האחרונים - במהלך חופשת חג הסוכות ובימי הסגר שנמשך אחריו. הפרויקט נבנה על גבי פלטפורמה שיתופית מקוונת ואיפשר לילדים (וגם להורים...) פעילויות העשרה, יציאה משגרת ארבעת הקירות, לפגוש חברים ולהתאוורר מהסגר המעיק.

הרעיונות והיזמות נרשמו ברשימה האינטרנטית שיזמה קרלה, רכזת החינוך החברתי, יוזמת הפרויקט. ויוזמי הפעילויות לקחו על עצמם את ארגון המפגש וניהולו בשעה שנקבעה. כל מי שרצה יכול היה להשתתף, בתנאי שמספר המשתתפים בפעילות לא חרג מהמותר בהנחיות הקורונה.

אחרי שבועות ארוכים של בידוד וסגר, המפגשים היו כמו זריקת אדרנלין בגופו הלאה של מגזר המשפחות הצעירות בקיבוץ, שכבר שיוועו ליוזמות מסוג זה.

בסך הכול השתתפו עשרות ילדים ביותר מ-30 חוגים, שהפעלתם לא הייתה כרוכה בעלות כספית, או בעלות סמלית בלבד.

מלבד פעילות בחוץ או במרפסות דירות נערכו חלק מהחוגים במרחבים ציבוריים, כגון מועדון התרבות, בית צאלון, מתחם "מחסן אילנה" אך לא במבני החינוך, תוך הקפדה על שמירת מרחק בין המשתתפים ומסכות למבוגרים.

בין החוגים: פעילות בחדר תחפושות, האכלת חיות ופינת ליטוף במשק ילדים, פעילות עם כלבים בגינת הכלבים, צמה ויצירה, פעילות בתנועה וספורט, חדר נינג'יה, "משחקים של פעם לילדים", מדברים אנגלית, יצירת נחש קצף ומשחקים במים, בייסבול, בישולי שדה והכנת מדורה, הכנת כדורי שוקולד ועוד ועוד.

תודה רבה ליוזמים, למעבירי הפעילויות ולכל המשתתפים.

בבית ובחצר

מאיר בן עמי

גז וריסוס

עקב הסגר צריכת מכלי הגז הביתיים עולה וזה בסדר. מה שאני מבקש, וזה באחריותכם הבלעדית - לדאוג לגישה נוחה, נקייה ובטוחה למכלי הגז. ניקוי עשבייה והזזת רהיטים ומוצרים אחרים מקרבת המכלים, יקלו על כולם. ועוד מאותו דבר: לפני שאתם מבקשים ריסוס או הדברה, בידקו כי בורות הביוב הינם גלויים וקלים לגישה, ללא שום חפצים עליהם.

ואחרון חביב - ענפי התמרים

חג סוכות הסתיים, וזה הזמן לבקש כי כל מי שסוכתו התהדרה בכפות תמרים ידאג לאסוף אותם להניח במכלי הגזם הפזורים ברחבי הקיבוץ.

עזרו לי לשמור על קיבוץ נקי ובטוח.
תודה!

בית שער הגולן משתתף בצערה
של איילת מינץ ובני המשפחה
במותו של אחיה
שמעון מינץ ז"ל
בנם של נתקה ויוזק ז"ל

בית שער הגולן משתתף בצערם
של נורית רוגל וחנון שגב ובני המשפחה
במותו של הגיס
ניצן גרוסמן ז"ל
בעלה של זיוה (כהן)

סליחה, אפשר רגע להתייצף אתכם?

תרשו לנו להיות חצופים, ולבקש מכם לעצום עיניים.

בלי לחשוב הרבה, מה עולה לכם בראש כשאומרים 'עמק הירדן'?

ידענו... אין סוף לאסוציאציות... מהתקופה הפרה היסטורית ועד....

ועוד שאלה קטנה – האם ידעתם, שלמקום המופלא הזה – עמק הירדן, שאין תחום (ולא רק במסגרת הציונות) שאין לו נגיעה: ראשית ההתיישבות, בטחון, חקלאות ותעשייה, עסקים, תעופה, מים, ארכיאולוגיה, תרבות, חינוך ו..... **לנו בעמק אין ארכיון! לנו בעמק אין מרכז**

מורשת!

טוב... היה, לפני 25 שנה בערך ו.. נסגר.

אז תגידו – בשביל מה? הרי לכל ישוב יש ארכיון משלו, למה צריך?

ומה עם כל השאר? המוסדות החינוכיים, מוסדות התרבות, "ביתנו", המרפאה....? מי שומר את כל הסיפור שלהם/שלנו? וכל האירועים המשותפים? מפעל החשמל, צמח, קרבות ומערכי הביטחון, הכינרת ואוצרותיה, תל בית ירח ועבודיה, חוות הנסיונות, מפעלים חקלאיים משותפים ועוד ועוד.... מי אוסף, שומר, סורק ומנגיש את ההיסטוריה המשותפת שלנו???

אז זהו ש... – אף אחד!

אנחנו, ארכיונאי עמק הירדן, מבקשים ליידיע אתכם, **שאין היום מקום ואין אדם ששומר בשביל כולנו על הגחלת.**

מדי פעם נעשה פרויקט שימור זה או אחר ע"י המועצה ו/או ע"י גורם פרטי, אבל מי אמון על האוצר הזה? מי הכתובת לדבר?

אם תרצו לשמוע יותר פרטים, פנו אל הארכיונאית שביישוב שלכם. נשמח לשתף אתכם בתהליך שעשינו ונשמח לשמוע מה דעתכם. אולי ביחד נוכל להזיז משהו.

חשוב לציין, המועצה כבר כמעט 10 שנים בעניין. מעוניינת לעזור וחולקת איתנו את הצורך ואת רמת החשיבות, אבל – מפאת סדרי עדיפויות, ותמיד יש משהו בוער יותר – זה לא קורה! ואנחנו מחכים בסבלנות.....

למרות הכול, התגייסנו בהתנדבות להציל חומרי ארכיון שנזרקו למחסן ישן. אנחנו אוספים כל פריט, תמונה, מסמך... אבל גם המקום הזמני שמצאנו להם – התמלא עד אפס מקום. (לזכות המועצה ייאמר שהוקצה לנו סכום כסף שמכסה לנו את הוצאות הנסיעה בשיטוט האין סופי..) ועדיין לא קיבלנו תשובה מהעומדים כיום בראש ניהול העמק!

אז תודה לכם שקראתם ונשמח לשמוע דעתכם!

מאחלים לכם, תושבי העמק היפה שלנו, שנה טובה ויותר אופטימית!

בברכה,

יעל אריאלי- ארכיון שער הגולן בשם איגוד ארכיונאי עמק הירדן.

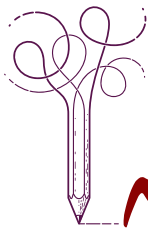
בדרך להימליה עצרנו בקטאר וחווינו לילה מסויט

נורית קצירי

12.10.2000 סוף, סוף! אנחנו מגשימים את חלומנו לטייל בנפאל ולראות את ההימליה. היינו אמורים להיכנס במעבר הגבול הירדני שלידינו, לנסוע באוטובוס עד עמאן ומשם לטוס דרך קטאר לקטמנדו. האינתיפאדה השנייה שפרצה במפתיע בסוף ספטמבר 2000 שינתה מעט את התוכניות. מסוכן מדי לנסוע בתקופה כזאת באוטובוס בתוך ירדן, לכן נאלצנו לטוס מנתב"ג מוקדם בבוקר לעמאן ומשם הלאה כפי שהיה בתוכנית המקור. האווירה בשדה התעופה בעמאן הייתה רגועה והדיוטי פרי זול להפליא. לאחר שעת המתנה עלינו למטוס של קטאר איירליינס בדרכנו לקטמנדו – נפאל עם עצירת ביניים בדוחה. מדריך הטיול היה שוקה רווה הידוע וקבוצתנו מנתה 12 איש. המטוס היה מלא לכן, לשמחתנו, שודרגנו עם עוד 4 מחברי הקבוצה למחלקת עסקים. היינו בשוק. איזה פינוקים, איזה אוכל, כמה יין, ארוחת צהרים מצוינת. הטיול התחיל ברגל ימין. כעבור שעות ספורות הגענו לבירת קטאר, דוחה, שם היינו אמורים ללון לילה אחד ולהמשיך למחרת לנפאל. מיד לאחר הנחיתה התחיל סיפור כמו מאלף לילה ולילה. ליד המטוס ציפה לנו קדילק שהוביל אותנו לאולם הנוסעים הנכנסים. הנהג, גבה קומה לבוש בגלבייה צחורה עם כפייה לבנה ועקל אדום, בירך אותנו ב-welcome לבני "דרור", לחשתי בשקט, "נראה לי שחוטפים אותנו. לא ייתכן שההסעה מהמטוס לאולם הנוסעים היא ברכב פאר, זה לא הגיוני". לו זה דווקא נראה לגמרי סבבה. לאחר נסיעה קצרצרה הגענו לאולם הנוסעים - מבנה מפואר ספון שיש ואהילי שנדליר, בכל מקום מוצגים לראווה מכוניות פאר כגון: פרארי, מוסטאנג ועוד שכאלה. הכול מבריק, נוצץ, מפואר וראוותני. אמרתי כבר, כמו מסיפורי אלף לילה ולילה. עוד לפני שנחתנו המדריך ביקש שלא נדבר בינינו עברית. באולם הנכנסים המון קבוצות של צליינים אינדונזים וטיילים כמונו שממשיכים מכאן הלאה למזרח. אוספים מאיתנו את הדרכונים ושוקה מסביר שהם יישארו למשמרת במקום עד שנצא מחר לטיסת ההמשך, כי אסור שתהיה בדרכוננו הישראלית חותמת של מדינת אויב. מלחיץ? בהחלט. בסביבות 16.00. עולים על מיניבוס ונוסעים להתמקם במלון שבלב העיר. גם נהג המיניבוס כקודמו בקדילק לבוש בגלבייה צחורה, כפייה ועקל אדום. לאחר שהיינו באולם הנוסעים אנו מבינים שזהו כנראה הלבוש המקומי של כל הגברים. דוחה עיר מדברית השוכנת לחוף המפרץ הפרסי. היא בירתה של קטאר, אמירות זעירה ועשירה מאוד. דוחה נקראת גם מנהטן של המדבר. כשיצענו לטייל בעיר לפנות ערב, בחום של 49 מעלות, הבנתי את משמעות המילה נווה מדבר מודרני. בזמן הסיור הרגלי בחום הכבד שמרו עלינו מכל עבר כ-6 בחורים חסונים בלבוש המסורתי, אבל...מכיס כל מכנס הזדקר משהו, מן הסתם אקדח. התרשמנו לטובה מדוחה, מאלפי הדקלים והכבישים הרחבים, מהטיילת המקסימה לאורך

הים, האדיבות, מאור הפנים. ממש לא הרגשנו מאוימים. שמענו ממדריכנו על העיר המודרנית שהוקמה בלב המדבר והייתה בעבר עיירת דייגים שעיקר פרנסתה שלית פנינים מהים. חזרנו למלון לארוחת ערב ומנוחת לילה לפני שממשיכים לנפאל. לאחר הארוחה התיישבנו כולנו בלובי הנחמד לקבל עדכונים להמשך ולהתרווע עם חברינו החדשים לטיול. מישהו ביקש מפקיד הקבלה להפעיל את הטלוויזיה שבלובי ואז... חשכו עינינו. בטלוויזיה הקטארית מועברים צילומים מזעזעים מהלינץ' שנעשה לפני כמה שעות ברמאללה. שני חיילי מילואים מרוסקים נגרים ברחוב, פלשתנאים צועקים ומראים את ידיהם המגואלות בדם, כל מה שלא הראו בארץ - ראינו שם. האתנחתא הרגועה בדוחה הפכה לדוחה. למעטים מאיתנו היו אז ניידים, ולמי שהיה והתקשר לארץ התבררה הזוועה במלואה. התמונות בטלוויזיה המשיכו לרוץ כשברקע קריאות ניצחון. ביקשנו לכבות את המראות המטלטלים, ובלב כבד הלכנו לישון אל תוך לילה מסויט. התחלת הטיול שנראתה כל כך מבטיחה התפוגגה. למחרת המשכנו הלאה, כמו תמיד בחיינו. הטרק בהרי ההימליה, המראות הנשגבים כמוהם לא ראינו - "גג העולם" - הצליחו קצת להשכיח ולהרגיע. אבל לעולם לא נשכח את היום ההוא ה-12.10.2000, לפני 20 שנה, בו ראינו בדוחה את הלינץ' ברמאללה.

חברים כאתבים

נגיף קורונה יקר / רפי הלמר

נגיף יקר, בארצנו ובעולם אינך רצוי,
למה עד היום אתה ממשיך להיות מצוי?
אתה כל כך קטן ועושה נזק מאוד גדול,
אתה דופק את החיים והורס את הכל.

בכל העולם עובדים למצוא לאנשים חיסון,
נגד נגיפי קורונה כדי לתת להם ריסון,
צריכים לתת למחלה בעתיד פתרון,
כדי שבני האדם לא יסבלו ויהיה להם יתרון.

שלא נחזור לסגר בכבישים בין הערים,
שנחזור לראות את הנכדים, המשפחה וההורים,
שנמשיך לחגוג ביחד עם המשפחה הרחבה,
שנוכל להביע מקרוב את רגשותינו באהבה.

"הלא יש פה גדר"

על סורה הטבע האגדי דובי הלוי

בני ברקני

לפני שנים רבות, כשהיינו ילדים, היה דובי הלוי האדם הנערץ מכולם. בעידן שהקדים את העידן הדיגיטלי הייתה משמעות גדולה לכמות הידע שהייתה אצל כל אחד, ובעיקר בכל הקשור לטבע ולעולם החי.

בקיבוץ של אז, כשהאנשים היו מחוברים הרבה יותר לטבע שמסביבם, היה נראה לעיתים כאילו מתקיימת תחרות סמויה. מי יוכל לזהות יותר, מי יכיר יותר צמחים, ציפורים, בעלי חיים ובעצם הכול. וכאן לא היה שני לדובי הלוי.

דובי היה איש טבע מהסוג הטוב ביותר. הוא לא רק הכיר את כל בעלי החיים ואת כל הצמחים, הוא גם הכיר את כל האנציקלופדיות שנכתבו עליהם, ולא חשוב באיזה שפה. ללמוד אצלו זה אמר ללמוד בעל פה את כל השמות הלטיניים של בעלי החיים. אני רוצה לראות ילד אחד היום שמצליח לזכור שם לטיני אחד. תוותרו, אין לכם סיכוי.

וחוץ מזה, דובי הלוי היה מפורסם באמת. הוא כתב שני ספרים שהיו סוג של תנ"ך עבורנו: "פגישות עם בעלי חיים", וספר ההמשך "בעקבות בעלי חיים". לפרסם שני ספרים זה הישג מרשים ביותר, אבל עבורנו הדבר הגדול באמת הייתה העובדה שהיה לו טור קבוע בשבועון המהולל "משמר לילדים". היה זה השער לעולם שבחוץ. השער שדרכו הוא הביא אלינו את הטבע של העולם והביא לעולם את הטבע של שער הגולן.

דובי לא היה רק איש של כיתות וספרים. הוא היה סייר. הוא היה טייל אמיתי. הוא היה תצפיתן חד עין שידע לזהות ציפורים לפי שמיעה. למעשה, הוא היה כמעט כל הגדרה שניתן להעלות על הדעת. לעיתים היה נראה לנו שהוא שולט בטבע. מי שלמד אצלו לא היה יכול לפחד מבעלי חיים לאחר מכן. אחד האירועים הזכורים היה האירוע עם הנחש השחור במשק הילדים. אותו נחש ענק כבר היה וותיק קרבות, לאחר שחדר למשק הילדים, טרף ארנבת, הסתבך בגלל זה עם יואל קלס, נלכד, ואז ברח לכיוון הבית של דני שני.

קריאות ההתרגשות הוציאו מבתיהם את דיירי השכונה. בניגוד למלחמת העצמאות, הפעם נחפזו כולם להגן על הבית והגיעו במרוצה, חמושים במיטב כלי הנשק כגון מגבים, מטאטאים ומקלות. הקרב שהתפתח עם הנחש השחור היה בלתי שקול בעליל, והתברר מייד כי ידו של הנחש על העליונה. לרוע המזל (של הנחש), עבר בדיוק במקום דובי הלוי רכוב על אופניו. למראה ההתקהלות הוא ירד מאופניו ("איפה יש נחש?"), התקרב והיטיב את משקפיו על אפו בדחיפה קלה של האצבע ("אה, נכון. יש נחש") ואז התכופף, הרים את הנחש בטבעיות ואמר לחבורת הלוחמים המובסים "איפה אתם רוצים לשים אותו?"

תוצאה סופית: דובי אחת, הנחש אפס. כל השאר אפסים בריבוע.

לדובי יליד הונגריה היה מבטא מיוחד. במשך שנים רבות הייתה דמותו משתתפת באופן קבוע בהופעת "חיקוי מורים" במסיבות הפורים במוסד. כמה ממשפטיו הפכו לקלאסיקה וממשיכים להיאמר עד היום, ובמבטא הונגרי. הזכורים שבהם היו:

"זהו זחל הבאריומאן". (דגש על ה'בא') כן, אותו זחל שאיש לא שמע עליו מעולם ואיש כבר לא ישכח לעולם.

"יש זר-זירים באל-חמה". בעידן שבו להקות ענק של זרזירים היו עוצרות את מסע הנדודים

לאפריקה במקום שכוח אל שאיש לא הגיע אליו, בין הגולן והגלעד. כיום זהו האתר השני בארץ מבחינת מספר המבקרים. אפילו תנינים כבר הגיעו לשם. זרזירים, מיותר לציין, כבר מזמן אין שם.

אבל אמרתו המפורסמת מכל, זאת שהיינו חוזרים ואומרים שוב ושוב, אפילו בלי סיבה, הייתה **"הלא יש פה גדר"**. אותו משפט נאמר על ידי דובי בזמן סיור בוקר מוקדם של חוג הצפרות של המוסד החינוכי הידוע גם בשם "בקעת כנרות".

אז, בשעות שלפני הזריחה הוביל דובי חבורת מוסדניקים אפופי שינה, שהיו עסוקים בשאלה מדוע חשבו לעצמם שחוג צפרות יהיה דבר פשוט ונעים יותר מאשר חוג רקמה אצל קלריס. דובי מצידו הוביל את הכוח דרך סבך שיחים קוצני, ביצות מסריחות וכל שאר הדברים הטובים שניתן היה למצוא באזור פיתולי הירדן שמתחת לבית זרע. ואז התגלתה על מסלול ההליכה גדר ישנה, וחבורת המוסדניקים פשוט טיפסו ועברו מעליה. דובי ההמום עצר ופנה לנזוף בפרחחים, מדוע הם אינם עוקפים אותה וצועדים בקוצים ובבוץ כמקובל - **"הלא יש פה גדר"**.

בשנים שיבואו בהמשך ימשיך המשפט ללוות את חברי הקבוצה בכל מקום בו יפגשו גדר. אני נשבע שאפילו אני צעקתי פעם על החיילים שלי **"הלא יש פה גדר"**, כאשר טיפסו על אחת באיזה בט"ש בשטחים.

אבל כל אליל צריך מתישהו להתנפץ. לפחות זמנית.

לאליל שלנו זה קרה כאשר ירון ואני, שני ילדי חברת הילדים, מצאנו על הדשא שמאחורי בית הילדים גוזל של תור, שהחתולים טיפלו בו בדרכם המקובלת ועמדו לשלוח אותו לעולם הבא ללא נוצות ואיברים אחרים.

בדיוק ברגע שבו עמדנו המומים מהאכזריות וחוסר הצדק של הטבע עבר במקום דובי הלוי בחברת אורחים מחו"ל. אנחנו מיהרנו אליו בידיעה ברורה שהוא יידע מה לעשות, יידע לטפל ויציל את הגוזל האומלל. דובי היה זקוק למבט אחד בגוזל כדי להבהיר לנו שחבל על המאמץ וגורלו של הגוזל נחרץ. בפעם השנייה באותו בוקר עמדנו המומים מאכזריותו של העולם. יותר מכך, פשוט התקשינו להאמין למשמע אוזנינו. - דובי, האיש הכול יכול הזה, האיש שכל הטבע סר למרותו, שיכול לעשות הכול, דווקא הוא מעדיף לשתות קפה עם אורחים מאשר להציל גוזל. כך לפחות חשבנו. היינו מוצפים זעם ותסכול.

אני לא יכול ובעיקר לא רוצה לחזור על כל הדברים שאמרנו עליו אז.

יש דברים שרק הזמן והשנים מלמדים אותך. יותר מכל זהו כנראה השיעור הגדול של החיים, וההבנה על שבריריותם של החיים עצמם ועל חוסר היכולת לגרש את המוות. כל אלה הם מסוג הדברים שאף מורה לא יכול ללמד, וכולנו נאלצנו ללמוד אותם לבד, וזאת תוך תשולם שכר הלימוד הגבוה ביותר בעולם.

על כל שאר הדברים הקשורים לטבע, ובעיקר על היכולת לראות ולהבין את היופי והקסם שלו, אמשיך לעד להודות לדובי הלוי.

[בשולי הכתבה של בני ברקני:]

לדובי היתה בעיה של הבדלה בין זכר לנקבה בלשון העברית (לא בביולוגיה), אצלו לא פעם היו הציפורים שרים והחצבים פורחות. אבל את השיא שמעתי מפי חניכי קבוצת "אלון": דובי הלוי נכנס לכיתה ואמר: "היום נלמד על האשכים של הפרה..."

כרמלה]

נא להכיר

רותי אשל

מישהי שאלה אותי: "מה? את היית ב"שומר הצעיר"!!

אז, קודם כל - כן, הייתי.

מסתבר שאני צריכה להציג את עצמי, כדי שיכירו אותי. אחרי הכל עברו המון, המון, שבועות מאז שהייתי בתנועה. אז הייתי ב"שומר הצעיר" בתל-אביב, ולא סתם ב"שומר הצעיר",

הייתי בקן הימני של התנועה!

ובכן, נא להכיר: אני מפקדת מפרשיות מוסמכת לאורך כל חופי ישראל.

וזה אומר: ניווט בים, הכרת הכוכבים לניווט בעזרתם, הכרת החופים, הכרת חוקי התנועה בים (כן, יש דבר כזה), היכולת לשלוט במפרשים - גם בים סוער ובגלי חוף, מורס, סיסמאות, חוזק חבלים, סוגי חבלים, קשרים בחבלים, נביגציה (ניווט) ביום ובלילה, מפת המגדלורים לאורך כל חופי הארץ.

הייתם מאמינים?

וזה אומר להשתייך ל"הפועל" ול"חבל ימי לישראל" והפלגה של מספר שעות בכל שבת, ומדי פעם הפלגות ארוכות יותר לאורך החופים, תחרויות ועוד.

ולמה בכלל הקימו קן ימי ב"שומר הצעיר"?

כי הכינו אותנו להיות חברים בקיבוצים ימיים, שיחיו על דיג, ספינות דיג וכו'.

בסוף זה לא יצא, כי הסתבר שקשה לקיים כך קיבוץ, כשהחברים הכי מרכזיים לא נמצאים בקיבוץ כי הם בים.

אבל עד היום אני, כמו שאר חבריי, מקבלת ברכות לימי הולדת והזמנות לאירועים וכנסים, כאחת מוותיקי "הפועל".

דרך אגב, עד שבאתי לשער הגולן - לא ידעתי לשחות...

אבל זה לא הפריע לאף אחד להעניק לי תואר של מפקדת מפרשיות מוסמכת...

לציבור הקוראים הנאמן,

בזמן האחרון חל ריפיון מסויים ברישום הספרים שנלקחים ומוחזרים מהספריה. אנא, הקפידו לרשום כל ספר שנלקח או מוחזר כדי לקיים מעקב רציף לעדכון הספרים בספריה. בתודה וקריאה מהנה,

פגע וברח

ביום ראשון ה-11/10 חזרנו הביתה ולהפתעתנו גילינו עציצים וצמחים דרוסים בכניסה לבית. מישהו נסע עם הרכב על המדרכה ופגע בעציצים העומדים בצד המדרכה, אך בתוך הגינה שלנו.

בנוסף לחוסר המיומנות בנהיגה אותו נהג הפגין גם חוסר מיומנות בין אישית ולא טרח ליידע על הנזק, לקחת אחריות. הפגיעה הכספית בגין אובדן העציצים אינה מאוד גדולה, אולם האכזבה שלנו מהמקרה רבה מאוד.

איתרע מזלנו לגור בצמידות לכביש הראשי של הקיבוץ, שהפך בשנים האחרונות להיות ציר תנועה לרכבים של אנשי שער הגולן, לרכבי ספקים ורכבי ענפים או עובדים. אנו סובלים ממפגעי רעש ותנועה יום-יומיים. לפחות בצד החברי הציפייה שלנו היא להתנהגות אחרת, אם קורה משהו דוגמת פגיעה ברכוש.

אם פגעת- ספר לנו, לא ייפלו השמיים, זה יכול לקרות לכל אחד. הקהילה האהובה שלנו קטנה, כולם מכירים את כולם. דווקא משום כך יש בה מקום לביטויי חברות והתחשבות בין חבר לחבר. בתודה ובברכה,

שרה אנטון וברק עברי

צחוק מהעבודה

מדור חדש - דברים שנאמרים בכלבו שלנו

- למה יש לכם כל כך הרבה סוגים של שעועית בובס? אף אחד לא אוכל את זה.

***

- למה אין שעועית בובס קפואה של סנפורסט?

- יש בשימורים, יבש, וקפוא של חברת אחרת

- אבל אין של סנפורסט, מתי יהיה?

***

- למה אין עוגיות כוסמין בתוספת צ'יקורה עם זרעי פשתן ופרחי בר? כתבתי את זה בהזמנות לפני חודש כבר.

- כי אנחנו לא יודעים מאיפה להזמין את המוצר הזה, או אם הוא קיים בכלל.

- בוודאי שהוא קיים, ראיתי אותו בחנות טבע בתל אביב

***

- למה אין קמח?

- זו לא העונה.

(הסבר: ימי חנוכה והקמח אזל. כל חבר שנכנס לכלבו הגיע לשאול מדוע אין קמח. עובדי

הכלבו כבר מאסו בשאלה ומצאו תשובה שתניח את הדעת וענו אותה פה אחד.)

***

- אני רוצה לקנות חצי כרוב, חצי תבילת נבטים, וחצי לחם, בואי תחתכי לי

- לצערי הקיבוץ השתנה, ואי אפשר לקנות חצאי דברים יותר.

- למה? מה הבעיה? יש לכם סכין במטבח, אני אחתוך לבד.

***

- מהההה את לא זוכרת את המספר שלי?! תתביישי לך!

***

- למה יש לכם פה סלסלות נוי? בשביל מה אתם מחזיקים את זה פה? אף אחד לא צריך את

זה תחזירו את זה.

***

- למה יש לכם כל כך הרבה מקררים? למה כל המזגנים דולקים? זה המון חשמל! זה בזבז!

***

- למה הסכמת לבת שלי לקנות בקבוק מים!?

- כי אני לא בייביסיטר, תשמור על הילדים שלך.

***

- לילד שלי נפל הקרטיב, אני לוקח חדש.

- אתה לא יכול לקחת חדש, אתה צריך לקנות חדש, זה לא גלידריה.

- אני לוקח, ביייי!

ואם גם אתם שמעתם בכלבו דברים משעשעים

שלחו לנו. לא נפרסם שמות.

סיפור אשעשע לימים הנוראים

טוביה נאור, יטבתה

סיפור זה הסתובב ברשת לקראת יום כיפור ואחריו. בשיחה מקרית בכלבו הזכרתי אותו והתברר לי שמי שדיברתי איתה לא קראה אותו, וחבר שעמד לידינו אמר: "אז למה את לא מכניסה אותו לעלון?! גם אני לא קיבלתי את זה בווטסאפ". נכנעתי. ויש בסיפור זה דברים רבים שלא היו בסיפור בעלון סוכות.

הנה הוא לפניכם, ולקורא ינעם. תודה רבה לטוביה נאור ביטבתה הרחוקה.

כרמלה

זוכרים את ספטמבר 39? נכון. אבל מלבד זה מלאו לי שש שנים והגיע זמני להיכנס להיכלה של תורה. הייתי יחיד בגילי במסדה, ולכן חשבו החושבים שאצטרף לילדי שער הגולן הסמוכה, מרחק של כ-300מ'. באתי לפגישה ראשונה עם הכיתה ועם דובי המדריך.

דובי פתח ואמר: "ילדים, אתם נכנסים לבית הספר. בוודאי יספרו לכם שאלוהים ברא את העולם, ואלוהים אמר ועשה כך וכך. תדעו שבאמת אין דבר כזה. בני האדם המציאו את אלוהים. למה? ראשית כי הם פחדו, ואחר כך בעזרתו הם שלטו באנשים אחרים."

לא הבנתי בדיוק, אבל זכרתי כל מילה. רצתי הביתה לספר להורים. אבא, שהיה בנעוריו חזן בבית הכנסת, אמר מיד: "הוא צודק! נכון מאוד!" אמא, שהיתה גננת מדופלמת, הכריזה: "מה אתה מדבר? איך אפשר להביא לילדים בגיל כזה בעיה כל כך מסובכת? זה יכול לבלבל אותם!" בלבי נטיתי להסכים עם אבא. אבל שאלתי את אמא: "אז מי מנהל את העולם?" התשובה היתה נחרצת: "הכול קורה במקרה. יד הגורל. כוח הטבע..."

בסופו של דבר, החליטה הנהגת חבר הקבוצות שלא בא בחשבון שנסיד גורדוניה יוכנס למוסד עם ילדי השומר הצעיר, שחיו"ח ישטפו את מוחו התמים ברעיונות מבית מדרשם של סטלין וחבריו. נשארתי עוד שנה בגן והצטרפתי לבית החינוך בדגניה.

חלפו חמש שנים. הוחלט שאלמד לנגן בכינור, וכמורה נבחר הסנדלר של שער הגולן, רפאל אבני. באתי לשיעור הראשון. השביל בין שני הקיבוצים עבר בתוך פרדס, 200מ' רוחבו. בלילות שרץ הפרדס שועלים, תנים, זאבים, צבועים, והכי נורא - כלבים כנענים מצמח הערבית, שבאו לחזר אחרי כלבות, עבריות, קיבוצניקיות, מיוחמות. בתום השיעור כבר היה חושך מוחלט. עמדתי לבד עם כינורי, ילד בן 11, בפתח הפרדס, כולי רועד מפחד וחשבתי בליבי: מי יעזור לי? הרי אלוהים לא היה ולא נברא. ואז באה ההארה - יד הגורל! עצמתי את עיני ולחשתי בלי קול: גורלי היקר, אנא עזור לי! ופתחתי בריצה שכמוה טרם רצתי מעולם. משהגעתי בשלום לשער של מסדה עצרתי לנשום ולחשתי שוב: תודה לך, גורלי, שהצלתני!...

שלוש שנים נמשך הסיוט. אני וגורלי עודדנו זה את זה מדי שבוע, עד שפרצה המלחמה הבאה, שני המשקים נכבשו, הכינור שלי נשרף ולא היה מאושר ממני...

חלפו מאז 72 שנים. ועד היום, כשסכנה מאיימת עלי, אני מתפלל אל גורלי. אם הכל בסדר - אני מודה לו, אם לא - בא הדיבר השני ומכריז: הכול קורה במקרה. לא נורא. "זה אינו ולא כלום כלפי מה שיכול להיות" (אבל ארליך).

מתקדמים לשיזורי

בין חגים לסגר קורונה התקיים "שולחן עגול" בו הוצג המעבר - לחברים שיהיו מעוניינים בכך - מן המודל השיתופי למודל המתחדש.

בבית ובחצר

נמשך מבצע החלפת גגות האסבסט. הפעם הוחלפו הגגות בבתים של יהודה כהן ויעקב כהן, אדם כהן ונורית קצירי. תתחדשו!

מועדים לשמחה

ועדת תרבות דאגה שיהיו כפות תמרים ואכץ נבנו סוכות. ברובן כפות התמרים שימשו קירות ולא סכך, אולי לא לגמרי לפי ההלכה אבל איזה יופי והנאה!

ביום שני, 5.10.20 בשעה 18.00 במועדון הכחול. צוות התרבות חילק (ללא תשלום) Take Away ארוחת ערב קלה: לחמניה עם נקניקיה, טרופית, פופקורן וכוס בירה למבוגרים בלבד. תודה!

ופעילות הילדים התארגנה בהתנדבות של משפחות (פרטים בתוך העלון). כל הכבוד! ולקראת סיום החג והחופש עדיין לא ברור איך מתי ומי יחזרו ללימודים.

מבצע לפנות בוקר

השכם השכם בבוקר יום שלישי (13.10.20) קמו עובדי המטעים ויצאו לנטיעת סתיו 2020. איפה? בשטח החיאני לשעבר (כ-35 דונם) כמה? 2,600 שתילי אבוקדו צעירים, שהגיעו (למזלם!) בסיומו של הקיץ הקשוח שעברנו.

בן רימר ניצח על המלאכה והסביר כי זני העצים שננטעו מניבים פרי שחור קליפה, וכי השטח החדש ממשיך תהליך של הרחבת מטעי האבוקדו על שטחי תמרים שנעקרו.